

nestati, jer njihov život traje svega 2—3 mjeseca, a nova infekcija je onemogućena. Potrebno je naučiti dijete, da ne stavlja prste u usta i da ne jede neopranim rukama. Bolesnik će se svakako izliječiti brže, ako usto uzima i sredstva za istjerivanje glista. Ali treba naročito istaknuti, da sama ta sredstva bez lične higijene, pranja i čistoće, ne pomažu.

Prim. dr. E. Nežić

VITAMINI

Danas se općenito smatraju vitaminima takove kemijske tvari, koje već u najmanjim količinama ravnaju životnim zbivanjima u stanicama i tkivima bića. Ove tvari, uz ostale t. zv. temeljne, moraju se nalaziti u svim prirodnim hranivima kao što su na pr. masti, bjelančevine, šećeri, soli i t. d.; inače bi ljudi i životinje oboljeli ili dapače ne bi mogli dalje živjeti. Saznanja o njihovoj važnosti po bića, stekla su se tek pred neko 50 godina, a odonda se razvila o njima čitava nauka s ogromnim brojem knjiga i članaka. Da se te tvari pronađu, omogućili su najvećim dijelom pokuši na životinjama.

Vitamine prima životinjski organizam s hranom u gotovom ili nedovršenom obliku. Imade ih velik broj, ali je svaki različitog sastava i djelovanja. Određivanje vitamina vršeno je naročito u novije vrijeme, i to u različitim živežnim namirnicama i krmivima. Mnogi su vitamini osim toga do danas proizvedeni na umjetni način.

Vitamini su u početku označivani velikoslovčanim oznakama, na pr. vitamin A, B, C i t. d., a poslije prema svom djelovanju ili prema svom sastavu. Važna

je također i njihova topljivost u različitim otapalima, t. j. jedni su topivi u mastima a drugi u vodi.

Oni sudjeluju kao važni upravljači u mijeni staničnih tvari, ali i u drugim procesima.

Do poremećenog zdravstvenog stanja odnosno bolesti doći će na životinjama naročito na mladim životinjama, ako uopće ne prime te tvari ili ako je prime u premalim količinama. No životinja može oboljeti i u onom slučaju, ako primi dovoljne količine, ali se one u probavnim organima razgrade, ili postaju nedjelotvorne ili se ne mogu upiti zbog oboljele probavne sluznice. No u takovim slučajevima bolest ne mora izbiti odmah, nego tek nakon određenog vremena, t. j. dok se ne potroše one rezerve vitamina, koje su spremljene u biću. U početku će dakle bolest nastati već u ono vrijeme, kada se u biću nalaze još makar i premale količine vitamina, t. j. nastat će t. zv. hipovitaminoza, a kad ih nestane sasvim, avitaminoza. Ove se razlikuju međusobno prema očitovanim znacima bolesti. Može se desiti i to, da istodobno nedostaje više vitamina, a tada nastaju t. zv. poliovitaminoze. Konačno, može oboljeti životinja, kada primi previše vitamina, što se srećom rjeđe zbiva, a tada nastaju t. zv. hipervitaminoze.

Razumljive se prema gore iznesenom, da se tu radi o vrlo zamršenim zbivanjima, u kojima se katkada teško snalazi i sam stručnjak.

U sljedećim člancima prikazat će neke najvažnije bolesti goveda i koza, koje nastaju zbog nestašice tih tvari, a javljaju se i kod nas.

Dr. M. ŠLEZIĆ

NAŠE MLJEKARE

DOVRŠENA IZGRADNJA ZADRUŽNE MLJEKARE U GOSPIĆU

Ovih je dana dovršena izgradnja zadružne mljekare u Gospiću. Ta će mljekara moći preraditi i do 4.000 litara mlijeka na dan. Proizvodit će sir, maslac i konzumno mlijeko.

Mljekara je smještena u zgradi bivše gospičke pivovare, koja veoma dobro odgovara za sadašnju svrhu, te je preuređena uz relativno male adaptacione troškove. Svotu od 10.000.000 dinara za podizanje ove mljekare dao je Narodni Odbor grada Zagreba u obliku dugogodišnjeg kredita. Ova će mljekara biti jedna od najbolje uređenih zadružnih mljekara ne

samo u Lici, nego i u čitavoj našoj Republici. Dakako, trebat će uložiti još sredstava, da dobije svoj konačni oblik. Da se kompletira strojevima, trebalo bi nabaviti još uređaj za nisko hlađenje, no za to momentano nema novaca. Isto tako trebalo bi izolirati sve toplovodne cijevi i parni kotao, kako bi se gubilo manje toplotne energije.

Osnivačka skupština mljekarske zadruge Gospić, zakazana je za 3. II ove godine, pa kad se osnuje i registrira, mljekara će prijeći u njene ruke. Otkup mlijeka vrši će se preko mljekarskih ogranaka na otkupnom području mljekare.

Ing. M. P.